

Dosarul nr. 3ra-508/22
2-20116158-01-3ra-06052022

Prima instanță: Judecătoria Chișinău sediul Rîșcani (jud. V. Ciumac)
Instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău (jud. A. Minciuna, V. Negru, E. Palanciuc)

ÎNCHEIERE

8 iunie 2022

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție

în componența:

Președintele completului, judecătorul
Judecătorii

Ala Cobăneanu
Nina Vascan
Nicolae Craiu

examinând admisibilitatea recursului depus de Casa Națională de Asigurări Sociale

în cauza de contencios administrativ la cererea de chemare în judecată a lui Vitalie Cepuc împotriva Casei Naționale de Asigurări Sociale cu privire la contestarea actelor administrative, obligarea emiterii actului administrativ și încasarea cheltuielilor de judecată

împotriva deciziei din 9 februarie 2022 a Curții de Apel Chișinău, prin care a fost respinsă cererea de apel depusă de Casa Națională de Asigurări Sociale și menținută hotărârea din 6 iulie 2021 a Judecătoriei Chișinău sediul Rîșcani, prin care a fost admisă acțiunea parțial

constată:

La 16 septembrie 2020, prin intermediul oficiului poștal, Vitalie Cepuc, reprezentat de avocatul Irina Raducan a depus cerere de chemare în judecată împotriva Casei Naționale de Asigurări Sociale cu privire la contestarea actelor administrative, obligarea emiterii actului administrativ și încasarea cheltuielilor de judecată.

În susținerea acesteia a indicat că prin decizia CNAS din 28 iulie 2020, i-a fost refuzat în admiterea cererii de stabilire a pensiei, fiind invocat faptul că stagiul total confirmat la acel moment este de 24 ani 00 luni, iar activitatea dânsului în cadrul subdiviziunilor de pază, escortă și deținere a persoanelor rețute și arestate în izolatoarele de detenție provizorie, nu se raportează la prevederile pct. 8 lit. d) din Hotărârea Guvernului cu privire la aplicare a vechimii în muncă, stabilire și plată a pensiilor și indemnizațiilor militarilor, persoanelor din corpul de comandă și din trupele organelor afacerilor interne, colaboratorilor Centrului National Anticorupție și sistemului penitenciar nr. 78 din 21 februarie 1994.

A calificat răspunsul ca fiind unul ilegal și neîntemeiat, care vine în contradicție cu prevederile pct. 8 lit. d) din Hotărârea Guvernului din 21 februarie 1994.

A comunicat că la data de 28 iulie 2020, a solicitat printr-o cerere prealabilă de a-i fi recunoscut certificatul menționat anterior eliberat de MAI, precum și stagiul complet oferit în acest act.

Prin răspunsul nr. C-1684/20, oferit la scrisoarea prealabilă din data de 18 august 2020, nu a fost satisfăcută doleanța reclamantului.

A reiterat că vechimea în muncă necesară pentru stabilirea pensiei în baza Legii asigurării cu pensii a militarilor și a persoanelor din corpul de comandă și din trupele organelor afacerilor interne, este confirmat prin certificatul eliberat în temeiul dosarului personal ținut de Ministerul Afacerilor Interne.

Astfel, vechimea în muncă, conform dosarului personal la momentul adresării cererii de stabilire a pensiei pentru vechimea în muncă în condițiile art. 13 pct. a) din Legea asigurării cu pensii a militarilor și a persoanelor din corpul de comandă și din trupele organelor afacerilor interne, a fost de 25 ani 01 lună 16 zile.

Mai mult decât atât, calcularea înlesnirilor, și anume, coeficientul de 1:2 pentru funcția pe care a deținut-o în izolatorul de detenție provizorie, indicată în certificatul eliberat de MAI, se confirmă prin atât prin avizul consultativ al Plenului Curții Supreme de Justiție din 29 septembrie 2014 cu privire la aplicarea pct. 8 lit. d) din Hotărârea Guvernului nr. 78 din 21 februarie 1994, cât și a practicii constatate a Curții Supreme de Justiție la examinarea dosarelor similare.

A mai precizat că norma de drept menționată la pct. 8 lit. d) din Hotărârea Guvernului nr. 78 din 21 februarie 1994 este aplicabilă cazului, iar modul de redare a prevederilor acestei norme de către legiuitor nu viciază aplicabilitatea ei de către prima instanță.

Or, colaboratorii care efectuează serviciul de pază, escortare și deținere a persoanelor reținute și arestate în izolatoarele de urmărire penală (izolatoare de detenție provizorie) au dreptul la calcularea vechimii în muncă cu avantaje, calculându-se 2 luni vechime în muncă pentru o lună de serviciu în ordinea prevăzută la pct. 8 al din Hotărârea Guvernului nr. 78 din 21 februarie 1994.

A opinat că dispune de dreptul de a-i fi stabilită pensia pentru vechime în muncă, iar funcția deținută de ofițer superior - al Serviciului Detenție și Escortă al IP Briceni, cade sub incidența calculării vechimii în muncă cu coeficientul de 1:2.

Totodată, a notat că prin ordinul Ministerului Afacerilor Interne nr. 96 din 20 martie 2018, se indică categoriile de funcții din cadrul MAI ce se încadrează în prevederile Legii privind asigurări cu pensii a militarilor și a persoanelor din corpul de comandă și din trupele organelor afacerilor interne nr. 1544 din 23 iunie 1993 și pct. 8 lit. d) din Hotărârea Guvernului nr. 78 din 21 februarie 1994, la calcularea vechimii în muncă pentru stabilirea pensiei militarilor care au îndeplinit serviciul prin contract, persoanelor din corpul de comandă și din organelor afacerilor interne, corpului de ofițeri și subofițeri ai Poliției de

Frontieră, colaboratorilor Centrului Național Anticorupție și funcționarilor publici cu statut special din cadrul sistemului administrației penitenciare.

A solicitat admiterea acțiunii, anularea deciziei CNAS (Oficiul teritorial Edineț) privind refuzul în stabilirea pensiei pentru vechime în serviciu nr. 08/2020/23111 din 28 iulie 2020, anularea răspunsului CNAS nr. C-1684/20 din 18 august 2020, obligarea CNAS de a emite actul administrativ favorabil în privința lui Vitalie Cepuc privind stabilirea pensiei pentru vechime în muncă în baza certificatului eliberat de Inspectoratul de Poliție Briceni din 22 iunie 2020 și încasarea din contul autorității pârâte a cheltuielilor de judecată.

Prin hotărârea din 6 iulie 2021 a Judecătoriei Chișinău sediul Rîșcani, a fost admisă acțiunea parțial.

A fost anulată ca ilegală decizia Casei Naționale de Asigurări Sociale (Oficiul teritorial Edineț) privind refuzul în stabilirea pensiei pentru vechime în serviciu nr. 08/2020/23111 din 27 iulie 2020 și răspunsul Casei Naționale de Asigurări Sociale nr. C-1684/20 din 18 august 2020.

A fost obligată Casa Națională de Asigurări Sociale să emită actul administrativ favorabil, care să-i stabilească lui Vitalie Cepuc pensie pentru vechime în muncă, luând în considerare certificatul eliberat de Inspectoratul de Poliție Briceni la 22 iunie 2020.

În rest, au fost respinse ca neîntemeiate pretențiile reclamantului din cererea de chemare în judecată.

La 16 iulie 2021, prin intermediul poștei electronice, Casa Națională de Asigurări Sociale a depus apel nemotivat împotriva hotărârii din 6 iulie 2021 a Judecătoriei Chișinău sediul Rîșcani, iar la 15 decembrie 2021, prin intermediul poștei electronice, a fost prezentată motivarea apelului, solicitând admiterea acestuia, casarea hotărârii primei instanțe, cu emiterea unei noi decizii de respingere a acțiunii.

Prin decizia din 9 februarie 2022 a Curții de Apel Chișinău, a fost respinsă cererea de apel depusă de Casa Națională de Asigurări Sociale și menținută hotărârea din 6 iulie 2021 a Judecătoriei Chișinău sediul Rîșcani.

Întru argumentarea soluției adoptate, instanțele de judecată ierarhic inferioare au reținut că refuzul emis de Casa Națională de Asigurări Sociale este neîntemeiat, deoarece potrivit datelor prezentate de reclamant, inițial, acestuia i-a fost calculată eronat vechimea în muncă, când a activat în izolatorul de detenție, aceasta fiind calculată cu o lună vechime în muncă egală cu o lună de serviciu, în condițiile în care, potrivit cadrului normativ pertinent, vechimea în muncă pentru acest gen de funcții, se calculează 2 luni vechime în muncă, pentru o lună de serviciu.

La fel, au stabilit instanțele de judecată că atât Serviciul escortă al Secției management operațional al IP Edineț, cât și Serviciul Detenție și escortă al IP Edineț, sunt instituții cu menirea deținerii persoanelor reținute sau arestate și care face parte din categoria instituțiilor penitenciare prevăzute la art. 6 alin. (2) al Legii nr. 1036/1996 și, respectiv, urmează a fi raportată la prevederile pct. 8 al Hotărârii Guvernului nr. 78/1994.

Suplimentar, au remarcat instanțele inferioare că Inspectoratul de Poliție Edineț, prin certificatul nr. 34/35-5257 din 22 iunie 2020, a confirmat că vechimea în serviciu a lui Vitalie Cepuc, pentru stabilirea pensiei în conformitate cu art. 13 lit. a) din Legea asigurării cu pensii a militarilor și a persoanelor din corpul de comandă și din trupele organelor afacerilor interne, la data de 17 iunie 2020, constituia 25 ani, 01 luni, 16 zile.

Prin urmare, Casa Națională de Asigurări Sociale urmează să recalculeze pensia reclamantului de la data stabilirii acesteia, or, ultimul a fost lipsit de o parte a pensiei sale, în consecința erorii autorităților care au stabilit și au calculat pensia lui Vitalie Cepuc.

Cu referire la pretenția reclamantului de încasare a cheltuielilor de asistență juridică, instanțele de judecată au constatat că reclamantul nu a indicat cuantumul acestor cheltuieli și nici nu a probat suportarea acestora, nefiind prezentat niciun bon de plată în acest sens.

La 22 februarie 2022, prin intermediul poștei electronice, Casa Națională de Asigurări Sociale a depus recurs nemotivat împotriva deciziei din 9 februarie 2022 a Curții de Apel Chișinău, iar la 9 martie 2022, prin intermediul poștei electronice, a fost depusă motivarea recursului, solicitând admiterea acestuia, casarea deciziei recurate, cu emiterea unei noi decizii.

În motivarea recursului a invocat netemeinicia deciziei instanței de apel, deoarece aceasta nu a analizat multilateral actele normative și legislația în vigoare ce reglementează categoria respectivă de litigii, precum și nu au fost probate circumstanțele considerate drept stabilite de către prima instanță.

A relevat că la data depunerii cererii, Vitalie Cepuc nu îndeplinea condițiile de asigurare cu pensie pentru vechimea în muncă.

La fel, a opinat că perioada de activitate menționată de către Vitalie Cepuc în cererea de chemare în judecată, nu poate fi raportată la prevederile pct. 8 din Hotărârea Guvernului nr. 78/1994, neexistând astfel vreun temei pentru obligarea CNAS la stabilirea pensiei în baza certificatului nr. 34/35-5257 din 22 iunie 2020, eliberat de IP Edineț al IGP al MAI.

A punctat și faptul că în certificatul nominalizat, calculul de două luni vechime în muncă pentru o lună de serviciu a fost efectuat în temeiul ordinului MAI nr. 96 din 20 martie 2018.

A ținut să evidențieze că ordinul nr. 96/2018, emis de MAI, în conformitate cu prevederile pct. 7 lit. g) și pct. 8 lit. d) din Hotărârea Guvernului nr. 78/1994 cu privire la modul de calculare a vechimii în muncă, stabilire și plată a pensiilor și indemnizațiilor militarilor, persoanelor din corpul de comandă și din trupele organelor afacerilor interne, colaboratorilor Centrului Național Anticorupție și sistemului penitenciar, depășește prevederile actului normativ în temeiul căruia a fost emis.

Și asta deoarece hotărârea Guvernului respectivă nu conține prevederile prevăzute în ordinul MAI nr. 96/2018, adică perioada de activitate în cadrul subdiviziunilor de pază, escortă și deținere a persoanelor reținute și arestate în izolatoarele de urmărire penală (izolatoarele de detenție provizorie).

La 3 iunie 2022, prin intermediul poștei electronice, Vitalie Cepuc, reprezentat de avocatul Irina Raducan a depus referință la recursul declarat de Casa Națională de Asigurări Sociale, solicitând respingerea acestuia, cu menținerea deciziei instanței de apel și a hotărârii primei instanțe.

În conformitate cu art. 244 alin. (1) Cod administrativ, hotărârile curții de apel ca instanța de fond, precum și deciziile instanței de apel pot fi contestate cu recurs.

Potrivit art. 245 alin. (1) Cod administrativ, recursul se depune la instanța de apel în termen de 30 de zile de la notificarea deciziei instanței de apel, dacă legea nu stabilește un termen mai mic. Instanța de apel transmite neîntârziat Curții Supreme de Justiție recursul împreună cu dosarul judiciar.

Alineatul (2) al aceluiași articol prevede că motivarea recursului se prezintă Curții Supreme de Justiție în termen de 30 de zile de la notificarea deciziei instanței de apel. Dacă se depune împreună cu cererea de recurs, motivarea recursului se depune la instanța de apel.

În speță, se constată că dispozitivul deciziei Curții de Apel Chișinău a fost pronunțat în ședință publică la 9 februarie 2022 (f. d. 105).

Este cert și faptul că la 22 februarie 2022, prin intermediul poștei electronice, Casa Națională de Asigurări Sociale a depus recurs nemotivat împotriva deciziei din 9 februarie 2022 a Curții de Apel Chișinău (f. d. 119).

Decizia motivată din 9 februarie 2022 a Curții de Apel Chișinău a fost notificată Casei Naționale de Asigurări Sociale la data de 30 martie 2022, fapt confirmat prin avizul de recepție anexat la actele cauzei (f. d. 122).

Se mai constată că la 9 martie 2022, prin intermediul poștei electronice, Casa Națională de Asigurări Sociale a depus motivarea recursului împotriva deciziei din 9 februarie 2022 a Curții de Apel Chișinău (f. d. 124-125).

Astfel, recursul depus de Casa Națională de Asigurări Sociale împotriva deciziei din 9 februarie 2022 a Curții de Apel Chișinău este în termen.

Examinând temeiurile invocate în recursul depus de Casa Națională de Asigurări Sociale, în raport cu materialele cauzei, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție îl consideră inadmisibil, din următoarele motive.

În conformitate cu art. 246 alin. (1) Cod administrativ, Curtea Supremă de Justiție examinează din oficiu admisibilitatea cererii de recurs. Dacă este inadmisibil, recursul se declară ca atare printr-o încheiere, iar în acord cu alin. (2) din art. 246 Cod administrativ, recursul se declară inadmisibil în special în cazurile enumerate la literele a)-f). Din analiza acestor prevederi, rezultă că admisibilitatea/inadmisibilitatea recursului, în special, nu se limitează doar la temeiurile menționate ci urmează să însușească în condițiile Codului administrativ exercitarea efectivă a unui control de legalitate, veritabil bazat pe temeiuri concludente și serioase.

Completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție reține cu valoare de principiu jurisprudențial, că

sintagma „în special” denotă caracterul neexhaustiv al temeiurilor de inadmisibilitate și în același timp oferă un drept exclusiv al instanței de recurs de a filtra cererile de recurs care nu prezintă o motivare suficient de serioasă și care pe cale de consecință nu pot însuși un eventual succes rezultat din examinarea cererii în completul de 5 judecători.

În această ordine de idei, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ reține că, Codul administrativ dezvoltă nu doar caracterul nedevelopat al recursului dar și cerința de seriozitate a cererii din perspectiva invocării unor veritabile și esențiale încălcări de drept procedural și material capabile să răstoarne deciziile instanței de apel contestate sau, după caz, hotărârile Curții de Apel ca primă instanță într-o eventuală examinare în fond și invocare *ex officio* a erorilor de drept.

Completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ notează că pentru a trece testul de admisibilitate, cererea de recurs trebuie să conțină o motivare convingătoare și întemeiată în condițiile nominalizate mai sus. Acest argument rezultă și din particularitățile de formă ale reglementării recursului în Codul administrativ și anume din sintagma „motivarea recursului” de la art. 245 alin. (2) Cod administrativ. În consecutivitate, motivarea cererii de recurs în circumstanțele expuse se referă la formalitățile pe care trebuie să le întrunească cererea în vederea rezistării testului și filtrului de admisibilitate.

De asemenea, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție accentuează că admisibilitatea recursului trebuie privită și în contextul rolului și funcției legale a instanței judecătorești supreme care constă, în special în asigurarea și interpretarea uniformă a legilor la examinarea cauzelor de contencios administrativ. Astfel, motivarea oricărei cereri de recurs trebuie să țină cont pentru a trece filtrul de admisibilitate și a avea succes, de aceste însușiri de ordin legal fundamental.

În acest sens, CtEDO în jurisprudența sa constantă statuează că dreptul de acces la instanțe nu este absolut. Există limitări implicit admise [Golder împotriva Regatului Unit, pct. 38; Stanev împotriva Bulgariei (MC), pct. 230]. Acesta este în special cazul condițiilor de admisibilitate a unui recurs, întrucât prin însăși natura sa necesită o reglementare din partea statului, care se bucură în această privință de o anumită marjă de apreciere (Luordo împotriva Italiei, pct. 85). Condițiile de admisibilitate ale unui recurs pot fi mai stricte decât pentru un apel (Levages Prestations Services împotriva Franței, pct. 45). Curtea a mai reiterat că modul de aplicare a articolului 6 procedurilor în fața instanțelor ierarhic superioare depinde de caracteristicile speciale ale procedurilor respective, urmând de ținut cont de totalitatea procedurilor în sistemul de drept național și de rolul instanțelor ierarhic superioare în acest sistem. (Botten v. Norway, hotărâre din 19 februarie 1996, Reports 1996-1, p. 141, § 39). La fel, conform jurisprudenței CtEDO, procedurile cu privire la admisibilitatea căii de atac și procedurile care implică doar chestiuni de drept, și nu chestiuni de fapt, pot fi conforme cu cerințele articolului 6 § 1 (a se vedea Helmers c. Suediei 9 octombrie 1991, § 31, Seria A, nr. 212-A).

În circumstanțele menționate, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a declara inadmisibil recursul depus de Casa Națională de Asigurări Sociale.

În conformitate cu art. 230 și 246 Cod administrativ, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

dispune:

Recursul depus de Casa Națională de Asigurări Sociale se declară inadmisibil.

Încheierea este irevocabilă.

Președintele completului,
judecătorul

Ala Cobăneanu

judecătorii

Nina Vascan

Nicolae Craiu